

OBSAH

<i>PRIPOMÍNAME SI...</i>	2
ALEXANDER MATUŠKA PhDr., DrSc.	2
MARK TWAIN	4
Z REGIONÁLNEJ KARTOTÉKY	6
Maar Viktor	6
<i>INFORMUJEME...</i>	6
Romány Paulo Coelho na internete	6
Projekt Rastko	7
elektronická knižnica srbskej kultúry	7
Odborný seminár knihovníkov v Šamoríne	8
<i>Z našich knižníc</i>	9
Naše vzťahy zo zahraničím	9
Vianočné popoludnie v knižnici	10
Spomienkový večer S. Petófiho v Galantskej knižnici	11
<i>ZAÚJÍMAVOSTI</i>	12
Práca s počítačom môže ohroziť psychické zdravie	12
Pripomínajú zabudnuté knihy	13
Čítanie kníh a výrečnosť prezidenta Baracka Obamu	13
<i>BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ</i>	14
Výročia v 1. polroku 2010	14
Plánovaná edičná činnosť	18

PRIPOMÍNAME SI...

ALEXANDER MATUŠKA PhDr., DrSc.

Literárny vedec a kritik, esejista, publicista
26.2.1910 Vlkanová – 1.4.1975 Bratislava

Vzdelanie

1820 – 1928 Gymnázium, Banská Bystrica
1928 – 1935 FF Karlovej univerzity, Praha (klasická
filológia: latinčina-gréčtina, filozofia, moderné jazyky)
1934 – doktorát filozofie
1964 – hodnosť doktora vied

Životopis

Bol synom hospodárskeho správcu. Patrí k zakladajúcim osobnostiam modernej slovenskej literatúry, jeden z vrcholných predstaviteľov modernej literárnej kritiky a esejistiky na Slovensku v 20. storočí. Do literatúry vstúpil ako 20-ročný poslucháč filozofie v roku 1930 článkom *Hra na fujaru a pokrok*. Literárnokritickú činnosť začal v roku 1930 v českých časopisoch *Přítomnost*, *Legionářský týden* a *Slovenské hlasy* v prílohe časopisu *Národní osvobození*. V 30. rokoch sa jeho meno zjavuje v *DAV-e*, neskôr písal do *Tvorby*, *Živeny*, *Nového slova*, *Elánu*, *Kultúrneho života*. V tlači uverejnil množstvo glos, rozhovorov, esejí, pričom zvýšenú pozornosť venoval dielu Ladislava Novomeského. Vystupoval proti malomeštiackemu filisterstvu a s tým súvisiacemu povrchnému vzťahu ku kultúre, proti frázovitému nacionalizmu, milujúcemu „veľké zjavy slovenskej minulosti“, proti rozkolísaniu slovenskej národnej povahy, nízkej intelektuálnej úrovni viacerých autorov i kritikov. Okrem toho písal štúdie o ruských a francúzskych klasikoch. Literatúru chápal ako súčasť širšieho kontextu nielen ako súbor estetických, ale aj iných ideových a spoločensky dôležitých hodnôt. Na tejto báze si vybudoval vlastnú koncepciu literárnej kritiky. Jeho najvlastnejším žánrom sa stala esej

Ocenenia:

1957 Laureát štátnej ceny Klementa Gottwalda
1964 nositeľ Radu práce
1969 titul národný umelec

Tvorba:

1934 Portréty slovenských spisovateľov
1946 Vajanský prozaik
1956 literárnokritické články v knihe Pre a proti
1946 Profily
1948 Štúrovci
1950 Nové profily
1953 Vavríny nevädnuce
1960 Medailóny
1967 Človek v slove
1971 Pripomienky a podížnosti
1973 O literatúre

Monografie:

1963 Človek proti skaze
1964 Rudolf Jašík
1970 Jozef Cíger Hronský

Recenzie domácich autorov:

Plávka, Červeň, Chrobák, Gráf, Gabaj, Švantner;
recenzie cudzích autorov: Lagerlöfová, Gudmundsson

Eseje a štúdie:

o Sládkovičovej Maríne, Jankovi Kráľovi, Štefánikovi, Dostojevskom, Nietzsche, Schopenhauerovi

Syntetické práce:

1956 Rozospievajme v našej poézii myšlienky a city nového človeka
1959 Od včerajška k dnešku

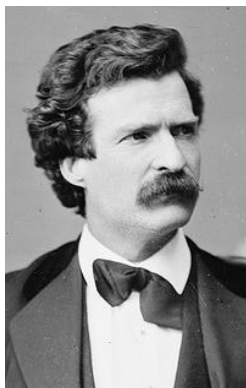
Edičná činnosť:

1953 - 1957 zredigoval 5 zv Vybr spisov Š. Krčméryho
spoluredigoval zborníky o jednotlivých osobnostiach slovenskej literatúry „v kritike a spomienkach“:
1955 Jesenský
1956 Tajovský
1957 Kukučín
1958 Timrava
1959 Jégé

www.osobnosti.sk

MARK TWAIN

Americký spisovateľ, humorista a satirik
30.11.1835 Florida, USA – 21.4.1910 Redding, USA

Preslávil sa najmä knihami Dobrodružstvá Toma Sawyera a Dobrodružstvá Huckleberyho Finna. Svojho času patril medzi najpopulárnejšie americké celebrity. William Faulkner ho označil za prvého skutočného amerického spisovateľa.

Životopis:

Narodil sa ako šieste zo siedmich detí. V r 1839 sa jeho rodina presťahovala do mesta Hannibal. Jeho otec zomrel, keď mal 11 rokov. V r 1853-56 pracoval ako kníhtlačiar v New York City, Philadelphii, St. Louis a Cincinnati. V r 1857 - 1861 pracoval ako kormidelník na rieke Mississippi. Táto časť jeho života neskôr inšpirovala jeho román *Život*

na Mississippi ako aj jeho výber pseudonymu. Mark twain bol totiž jeden z pokrikov, ktorým sa udávala hĺbka rieky (znamenal hĺbku 2 fathomy (asi 12 stôp), čo bola bezpečná hĺbka pre plavbu). Clemens sa neskôr začal žiť ako profesionálny novinár, dopisovateľ a spisov. V r 1870 sa oženil s Oliviou Langdon. V r 1871 sa presťahoval aj s rodinou do Harfordu v štáte Connecticut. V posledných rokoch svojho života čelil finančným problémom. Ťažko znášal smrť svojej manželky, ako aj dvoch z jeho troch detí. Zomrel v roku 1910 a pochovaný je v Elmire v štáte New York.

Dielo:

1867 - The Celebrated Jumping Frog of Calaveras County, poviedka

1869 - Innocents Abroad, cestopis

1871 - Autobiography and First Romance, fikcia

1872 - Roughing It

1873 - The Gilded Age: A Tale of Today, fikcia

1875 - Sketches New and Old, poviedky

1876 - Old Times on the Mississippi

1876 - The Adventures of Tom Sawyer, fikcia

1877 - A True Story and the Recent Carnival of Crime,

1878 - Punch, Brothers, Punch! and other Sketches,

1880 - A Tramp Abroad, cestopis

1880 - 1601: Conversation, as it was by the Social Fireside, in the Time of the Tudors, fikcia

1882 - The Prince and the Pauper, fikcia

1883 - Life on the Mississippi

1884 - Adventures of Huckleberry Finn, fikcia

1889 - A Connecticut Yankee in King Arthur's Court,

1892 - The American Claimant, fikcia
1892 - Merry Tales, fikcia
1893 - The £1,000,000 Bank Note and Other New Stories, fikcia
1894 - Tom Sawyer Abroad, fikcia
1894 - Pudd'n'head Wilson, fikcia
1896 - Tom Sawyer, Detective, fikcia
1896 - Personal Recollections of Joan of Arc, fikcia
1897 - How to Tell a Story and other Essays, eseje
1897 - Following the Equator, cestopis
1900 - The Man That Corrupted Hadleyburg, fikcia
1901 - Edmund Burke on Croker and Tammany
1902 - A Double Barrelled Detective Story, fikcia
1904 - A Dog's Tale, fikcia
1905 - King Leopold's Soliloquy, politická satira
1905 - The War Prayer, fikcia
1906 - The \$30,000 Bequest and Other Stories, fikcia
1906 - What Is Man?, esej
1907 - Christian Science
1907 - A Horse's Tale, fikcia
1907 - Is Shakespeare Dead?
1909 - Captain Stormfield's Visit to Heaven, fikcia
1909 - Letters from the Earth, fikcia
1916 - The Mysterious Stranger, fikcia (vyd posmrtné)
1924 - Maru Twain's Autobiography (vyd posmrtné)
Joan of Arc (v češtine Panna ve zbroji)

V slovenčine

1922 - Humoresky a črty
1929 - Dobrodružstvá Toma Sawyera (The Adventures of Tom Sawyer)
1941 - Princ a žobrák (The Prince and the Pauper)
1952 - Život na Mississippi (Life on the Mississippi)
1953 - Humoresky a satiry Marka Twaina
1954 - Dobrodružstvá Huckleberyho Finna (Adventures of Huckleberry Finn)
1956 - Ukradnuté diamanty
1968 - Listy zo Zeme (Letters from the Earth)
1968 - Tajomný cudzinec (The Mysterious Stranger)
1972 - Yankee z Connecticutu na dvore kráľa Artuša (A Connecticut Yankee in King Arthur's Court)
1993 - Ako som krotil bicykel (Taming the Bicycle)
1994 - Tom Sawyer detektívom (Tom Sawyer, Detective)

Z REGIONÁLNEJ KARTOTÉKY ...

Maar Viktor

26.11.1909 Galanta (Nebojsa) – 22.10.1970 Bratislava
90 výročie narodenia

Novinár, pedagóg. Základné školy a gymnázium navštevoval v Trnave, Učiteľský ústav v Modre. Pôsobil ako učiteľ v Budmericiach, v Križovancoch nad Dudváhom, v r. 1935-1951 ako riaditeľ v Opoji. Od r 1951 redaktor, potom šéfredaktor Učiteľských novín v Bratislave. Počas štúdia v Trnave aktívny športovec, od začiatku pedagogickej praxe organizátor telovýchovy na svojich pôsobiskách, neskôr v rámci celého Trnavského okresu. Literárne činný od r. 1935, venoval sa učebnicovej tvorbe.

Maar, Viktor In: Kalendár výročí osobností Trnavského kraja
1999. Krajská štátna knižnica J. Fándlyho v Trnave. 1998. S.111

INFORMUJEME...

Romány Paulo Coelho na internete

Paulo Coelho, známy brazílsky spisovateľ, pri príležitosti svojich narodenín uverejnil na internete svoje dva, zatiaľ nepublikované romány, ktoré si. nadšenci diela môžu zadarmo stiahnuť a prečítať. „*Je to môj darček pre Vás pri príležitosti mojich narodenín*“ - písal 62 -ročný autor na stránke Twitter. Čitatelia tieto romány nájdu na oficiálnom blogu autora <http://paulocoelhoblog.com/internet-books/> vo viacerých jazykoch a v rôznych formátoch.

Dielo **El Camino dell' Arco** (Cesta luku) nájdeme tu okrem anglického prekladu, aj po španielsky, taliansky, portugalsky a nemecky. Novela nám približuje príbeh Tetsuya, najlepšieho lukostrelca krajiny, ktorý svoje vedomosti odovzdáva malému chlapcovi vo svojej dedine. Použitím metafory o lukostrelectve autor nás vedie cez viacero podstatných myšlienok: naše každodenné úsilie a práca, ako prekonať ťažké situácie a odvahu vziať nebezpečné rozhodnutia.

Novela **Histórias para os Pais, Filhos y Netos** (Príbehy pre rodičov, deti a vnúčatá) je prechádzka cez univerzálne tradície a legendy, oddych pri nezabudnuteľných čarodejných slovách "Kedysi raz..." Kniha je súborom veselých, prekvapujúcich a zároveň dramatických príbehov pre čitateľov všetkých vekových kategórií. Väčšina z nich opisuje tradičné legendy a povesti z viacerých kultúr. Zahŕňa tiež príbehy inšpirované osobnými skúsenosťami autora a epizódy zo života slávnych ľudí. Novela je dostupná v anglickom a portugalskom jazyku.

Okrem týchto diel uverejnil na svojom blogu aj úryvky už publikovaného románu *Bojovník svetla*, v anglickom, portugalskom a francúzskom jazyku.

Spracovala Bc. Pethő Andrea

Projekt Rastko

elektronická knižnica srbskej kultúry

Milé kolegyně! Určite ste sa pri svojej práci stretli s požiadavkou čitateľov, kedy žiadali informácie o kultúre a dejinách bývalej Juhoslávie. Vtedy ste zistili, že na túto tému je veľmi málo kníh. Pri mojich štúdiách som sa dozvedela o zaujímavom projekte, ktorý by som v tomto príspevku predstavila aj Vám.

Project Rastko - Internet Library of Serb Culture (Проекат Растко - Електронска библиотека српске културе, *Projekat Rastko - Elektronska biblioteka srpske kulture*) je elektronický knižničný projekt, ktorý vznikol ako snaha o uplatnenie a zviditeľnenie srbskej kultúry vo svete informačnej spoločnosti. Rastko zbiera všetky dokumenty Srbov, kultúrne dedičstvo Srbov žijúcich či už na území Srbska alebo mimo územia Juhoslávie a každé serbicum na svete.

Slovo Rastko znamená „rastúci“. Projekt bol pomenovaný po Rastkovi Nemanjićovi (1174-1235), najmladšom synovi zakladateľa srbského štátu Stefana Nemanja. Vyrastal v ideí byzantskej vzdelanosti, priťahoval ho spôsob života mníchov. V mladosti odišiel na Svätú horu, do athoského kláštora Vatopediu, a tu prijal meno Sava (Σαββάτζ). Zo svojim otcom, ktorý bol tiež mníchom (prijal meno: Simon = Simeon) postavil kláštor Khilandari. Vďaka úsiliu Savy nielen na hore Athos, ale aj v rodnej zemi sa začalo rozvíjať stredoveké srbské písomníctvo, prostredníctvom prekladu náboženskej literatúry pomohol rozvoju srbského jazyka. Najpopulárnejšiu postavu stredoveku aj dnes ctia ako najväčšieho svätého. Svätý Sava je patrónom vzdelávania a kultúry. Na sviatok Sv. Savy, 14. januára, sa v srbských školách nevyučuje. Jeho zozbierané spisy nájdeme v elektronickej zbierke digitálnej knižnici v modernej verzii.

Iniciátorom projektu bol belehradský dramatik Zoran Stefanović a Vedecká slovanská umelecká a kultúrna spoločnosť (Naučno društvo za slovenske umetnosti i kulture). Prvotným cieľom bola elektronická archivácia srbského kultúrneho dedičstva a interakcií, sieťové vydanie vedeckých a umeleckých prác. Zvlášť uprednostnené je uchovanie a zobrazenie písma cyriliky v globálnej informačnej civilizácii, úloha „mosta“ medzi kultúrami, tolerancia náboženského, národnostného a občianskeho práva a to s výrazným zreteľom na región juhovýchodnej Európy.

Zoran Stefanović zdôrazňuje dve dôležité funkcie zverejnenia na sieti: v prvom rade spojenie geograficky rozptýleného srbského národného kultúrneho dedičstva do jednej virtuálnej zbierky a po druhé začlenenie zbierky do BalkansKult, ktorá je kultúrnou sieťou zahrňujúcou balkánske národy. Myšlienka o založení tejto siete bola prerokovaná na konferencii v Solúne v roku 1995 za účasti Albánska, Bulharska, Grécka, Macedónska, Rumunska, Slovinska, Srbska a Turecka.

V súčasnosti projekt majú nasledujúce regionálne knižnice:

1. Projekt Rastko - Danmark, Dánsko, elektronická knižnica dánskej kultúry a dánsko-srbskej kultúry a histórie
2. Projekt Rastko – Macedonija, Macedónsko, elektronická knižnica macedónskej kultúry a tradícií
3. Projekt Rastko – Rossija, Rusko
4. Projekt Rastko – Drina, elektronická knižnica kultúry a tradície Driny
5. Projekt Rastko, Kaszëbë, elektronická knižnica kašubskej kultúry a tradície
6. Projekt Rastko - Slovenija, Slovinsko, elektronická knižnica slovinsko-srbskej kultúry
7. Projekt Rastko – Gora, elektronická knižnica kultúry a tradície
8. Projekt Rastko - Polska, Poľsko, elektronická knižnica poľsko-srbskej kultúry
9. Projekt Rastko - Lusatia , nemeckí sorbi, elektronická knižnica sorbsko-srbskej kultúry
10. Projekt Rastko - B'lgaria, Bulharsko, knižnica bulharsko-srbskej kultúry
11. Projekt Rastko - Shkodër (Skadar), Albánsko, knižnica slovanských národov v Albánsku a albánsko-slovanskej kultúry
12. Projekt Rastko - Banja Luka, Bosna, elektronická knižnica kultúry a tradície Bosny
13. Projekt Rastko - Kijev - Lvov, Ukrajna, elektronická knižnica ukrajinsko-srbskej kultúry
14. Projekt Rastko - Budapest - Szentendre, Maďarsko, knižnica kultúry a tradície Srbov žijúcich v Maďarsku
15. Projekt Rastko - Boka, pobrežie Čiernej Hory a k nemu patriace horské regióny, cirkevné župy
16. Projekt Rastko - Cetinje, Čierna Hora, ,elektronická knižnica kultúry a tradícií Čiernej Hory
17. Projekt Rastko - Gračanica-Peć, Kosovo - Metohija, elektronická knižnica kultúry a tradícií južnosrbských provincií
18. Projekt Rastko - Timisoara, Rumunsko, knižnica kultúry rumunských Srbov
19. Projekt Rastko – Italia, Taliansko, elektronická knižnica srbsko-talianskej kultúry

Viac informácií nájdete na www.rastko.rs.

Spracovala Bc. Pethő Andrea

Odborný seminár knihovníkov v Šamoríne

Mestská knižnica Zsigmonda Zalabaiho v Šamoríne v spolupráci so Spolkom maďarských knihovníkov na Slovensku usporiadala dňa 19.10.2009 v priestoroch Fórum Inštitútu odborný seminár. V doobednajších hodinách sme mohli vypočuť zaujímavé prednášky na témy o komunitných aktivitách a informačnej výchovy

v knižnici od Mgr. Emílie Antalíkovej, riaditeľky Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou a o vplyve európskeho princípu celoživotného vzdelávania (Lifelong Learning Program) na knižnice a knihovníkov od Dr. Éva Bartos, riaditeľky Knižničného inštitútu v Budapešti.

P. Antalíková rozoberala vo svojej prednáške aktivity verejných knižníc v súčasnosti, úlohy, funkcie a ciele knižnice v súvislosti so zmenami v spoločnosti. Podľa jej slov má byť knižnica súčasťou komunity, aby mohla plniť túto úlohu, musí spoznať možnosti a potreby obce, hľadať partnerov, získať finančné zdroje a má mať jasnú víziu – ideálnu predstavu, čo chce dosiahnuť, pretože požičiavanie kníh je dnes už málo – musí vyvíjať aj iné aktivity a záleží len na nás, čo chceme. P. Bartos sa zamerala na tému celoživotného vzdelávania a jeho vplyvu na činnosť knižníc a knihovníkov v európskom kontexte. Aby knižnice boli schopné plniť tieto úlohy, musia sledovať európske tendencie, zaviesť nové metódy práce, technické vybavenie, vypracovať novú stratégiu, len tak môžu byť miestom celoživotného neformálneho vzdelávania dospelých.

Zavítal medzi nás i vzácny hosť Árpád Duka-Zólyomi, poslanec europarlamentu, ktorý doniesol so sebou aj knižné dary pre verejné knižnice. V poobedňajších hodinách sa preberali aktuálne otázky spolku knihovníkov.

Tento seminár bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR – programu Kultúra národnostných menšín.

Bc. Judita Kontárová, bibliografka

Z našich knižníc ...

Naše vzťahy zo zahraničím

Trojdnňové putovné zasadnutie Spolku maďarských knihovníkov (Magyar Könyvtárosok Egyesülete, ďalej len MKE) sa konalo v Debrecíne, v stredu reformácie v duchu hesla „Knižníci pre talenty – od reformácie po dnešok“.

Okrem domácich členov spolku sa na nej zúčastnili aj pozvaní zahraniční hostia, zo Slovenska to boli Silvia Štasselová, predsedkyňa Spolku slovenských knihovníkov, Marta Szilágyiová, riaditeľka Knižnice Antona Bernoláka v Nových Zámkoch a knihovníčky Judita Kontárová z Galantskej knižnice a Judita Ševečková z knižnice v Leviciach.

Záštitu nad podujatím mal István Hiller, minister vzdelávania a kultúry Maďarskej republiky, Prof. Dr. László Fésős, rektor Univerzity v Debrecíne a Lajos Kósa, primátor mesta. Organizátormi boli MKE, Univerzitná a národná knižnica Univerzity v Debrecíne, Mestská knižnica v Debrecíne a Krajská knižnica Pétera Méliusza Juhásza v Debrecíne.

Program podujatia bol veľmi bohatý a obsažný tak zo stránky odbornej ako aj kultúrno-spoločenskej. Plenárne zasadnutie, zasadnutie sekcií MKE a odborné prednášky sa uskutočnili v priestoroch univerzity. Kultúrno – spoločenské aktivity boli veľmi rôznorodé. Počas dvoch dní si každý mohol vybrať z bohatej ponuky

denných i večerných kultúrnych aktivít, či to boli prehliadky mesta, knižníc, múzeí, výstav, prijatia u primátora, koncerty, večerné kúpanie, priateľské stretnutia.

My sme sa zúčastnili na slávnostnom prijatí u primátora, vybrali prehliadkovú trasu mesta – po literárnych zaujímavostiach, exkurziu v Krajskej knižnici Pétera Méliusza Juhásza a pozreli ešte pojazdnú výstavu o vzniku, vývoji a používaní jazyka - usporiadanú Petőfi Irodalmi Múzeum (Petőfiho literárne múzeum) v Budapešti. Táto výstava bola zaujímavá aj tým, že bola inštalovaná v autobuse pristavenom na parkovisku Univerzity v Debrecíne, ďalej moderným ponímaním expozície, ktorá zapája návštevníka hravou formou do získavania nových poznatkov a vedomostí. Na druhý deň večer na priateľskom stretnutí sa nám predstavili v rámci kultúrneho programu miestny ľudový hudobný a tanečný súbor a literárny program sprevádzaný hrou na lutnu. Toto všetko bolo spojené s krásnym prostredím obnovených bývalých jazdeckých kasární, dobrým jedlom a živou hudbou.

V posledný deň sa konali výlety (tiež podľa vopred ponúknutého programu) na pusztu Hortobágy, do regiónu Hajdúság, do Nagyváradu (Rumunsko) a športovo zdatnejší sa vybrali na bicykloch do okolia mesta.

My sme sa zúčastnili autobusového výletu na pusztu Hortobágy, ktorá je svojráznym regiónom. Dodnes sa tam chovajú kone a dobytok podľa starých tradícií. Mohli sme sa o tom presvedčiť v Máte, kde nás previezli aj konskými záprahmi. Navštívili sme aj Hortobágyi Nemzeti Park (Národný park Hortobágy), ktorý je zapísaný do zoznamu svetového dedičstva UNESCO od roku 1999. Prešli sme náučný chodník pri rybníkoch a pozorovali popritom vtáctvo a rastlinstvo vo svojom pôvodnom prostredí. V obci Hortobágy sme si prezreli pamätihodnosti ako Pásztor múzeum (Pastierske múzeum), Nagycsárda (Veľká čárda), Kilenclukú híd (Hortobágyjský most) a nakoniec ukážky tradičných remesiel.

Vrátili sme sa odtiaľ oduševnené, odpočínuté a plné energie, samozrejme aj obohatené o krásne zážitky a poznatky.

Bc. Judita Kontárová
bibliografka

Vianočné popoludnie v knižnici

Už štvrtý rok sme sa v šintavskej knižnici stretli s našimi kamarátmi z Ústavu sociálnej starostlivosti v Šintave. Vonku síce pršalo, ale to nám neubralo na dobrej nálade. Do knižnice prišlo slnko.

Hrali sme „obrovské domino“, vyrábali pomarančové vianočné dekorácie. Za „deťmi“ prišli aj ich ďalší kamaráti – muzikanti, ktorí urobili šou a poriadne to roztočili. Týmto ďakujem Martinovi Čuperkovi, Tomášovi Rackovi, Rast'ovi Ďurišovi a Lukášovi Navrátilovi, ktorí si našli čas a strávili s nami fajn popoludnie. Všetci sme spievali, tancovali, tleskali aj dupali. Od sponzora sme dostali

jednoduché hudobné nástroje (rumbagule, tamburíny, bongá), s ktorými sa „deťi“ pripojili k hre našich gitaristov.

Podakovanie patrí aj Miladke Pisárovej, ktorá vymyslela program a pomáhala s organizáciou, aj sponzorom, ktorí priniesli deťom občerstvenie, sladkosti od Mikuláša a drobné darčeka, ktorým sa veľmi potešili. S vychovateľkou Luciou sme sa dohodorili na letnej opekačke, na ktorú sa všetci tešíme.

V tomto vianočnom čase je dobré na chvíľku sa zastaviť, postáť. Stretnutie s týmito deťmi je ako plamienok sviečky, ktorý vás zahreje a prežiarí vám ďalšie dni.

Všetkým želáme pokojné Vianoce.

Milada Pisárová
Knihovníčka Obecnej knižnice v Šintave

Spomienkový večer S. Petőfiho v Galantskej knižnici

V roku 2009 sme si pripomenuli 160. výročie úmrtia významného maďarského básnika Sándora Petőfiho. Galantská knižnica usporiadala pri tejto príležitosti spomienkový večer, ktorý sa konal 16.12.2009.

Sándor Petőfi sa narodil v Kiskőrösi, jeho otec István Petrovics bol mäsiarom, matka Mária Hruzová Slovenka z Turca. Petőfi študoval v Pešti, kde ho učil náboženstvo J. Kollár, v Aszóde ho vychovával slovenský učiteľ István Koren, potom pokračoval v Banskej Štiavnici a Pápe. V r. 1839 ušiel k divadlu, potom vstúpil do armády, odkiaľ ho časom zo zdravotných príčin prepustili. Jeho prvá báseň **Pri víne** (1842) vyšla v časopise Atheneum. S ochotníckymi súbormi potuloval po krajine. V r. 1843 bol v Bratislave štatistom v divadle a živil sa opisovaním Správ zo snemu. Jeho prvá básnická zbierka **Verše** a komický epos **Kladivo obce** (1844) vychádzajú temer naraz. Lyricko-epická báseň **Vit'az Janko** (1845) Petőfiho preslávila. Aj mnoho jeho ďalších básní znárodnelo. Zážitky z ciest po Slovensku opísal v črtách **Zápisky z cesty**. Cyklus ľúbostných veršov má názov **Cyprusové ratolesti** a **Perly lásky**. Zbierka reflexívnej poézie **Oblaky** (1846) je poznačená umeleckou krízou básnika: individuálne a spoločenské problémy vzbudzovali v ňom pocity beznádeje a pesimizmu. Bojoval za sociálne práva ľudu, za nezávislosť a slobodu svojho národa, bol vedúcou postavou „marcovej mládeže“. V jeho básnickej tvorbe z toho obdobia **Ľud, V mene ľudu, Snívam o dňoch krvavých, Z myšlienky jednej hrôzu mám, Ak si muž, buď mužom** dominujú vlastenecké a revolučné motívy.

V tom čase vzniká aj jeho lúboštná lyrika inšpirovaná Júliou Szendrey, v ktorej harmonicky splyva pocit individuálneho šťastia so spoločenskou aktivitou **Sloboda a láska, Koncom septembra**. Epická báseň **Pochabý Ištók** (1847) je príbeh o tulákovi. Na prahu revolúcie 1848/1849 napísal preslávnené básne **Národná pieseň, K magnátom, More sa zdvihlo, Obeste kráľov**. Osud revolucionára vykreslil v epickej básni **Apoštol** (1848). Od jesene bol vojnovým korešpondentom, pridal sa ku generálovi Bemovi. V lete zahynul pri bojoch v Segesvári. Posledné verše **Európa je tichá znova, Prišla smrť** (obe 1949) vznikli v predtuche blížiacej sa pohromy. Petófiho poéziu často prekladali do slovenčiny a češtiny (J. Vrchlický, P.O.Hviezdoslav, K. Bednář, R. Hradský, E.B.Lukáč, J. Smrek).

Naša prednášateľka Eleonóra Bodriová, redaktorka Slovenského rozhlasu v Bratislave - Rádia Pátria, mala krásne pripravené literárne pásmo, v rámci ktorého nás postupne zoznamovala so životom a tvorbou básnika. Prečo píšem postupne? Pretože p. redaktorka podľa najmodernejších trendov zapájala do toho aj prítomné veľavážené publikum: celý jej prejav bol popretkávaný spevom (zaspievali sme najznámejšie zľudovené a zhudobnené básne Petófiho) a recitáciou básnickej tvorby Petófiho z radov prítomných. Samozrejme, už pred akciou pripravila a rozdala texty piesní a básní, aby sa každý mohol zapojiť, kto mal záujem (a mal každý), s tou huncútskou poznámkou, že sme už dávno chodili do školy... Veru, dávno chodila do školy aj najaktívnejšia 83 ročná p. Mária Kováčová z Domova dôchodcov Pátria v Galante, ktorá prišla na našu akciu aj s ostatnými obyvateľkami a doniesla so sebou aj básnickú zbierku Sándora Petófiho, ktorú zrejme už poznala aj naspamäť. Mohli ste sa o tom presvedčiť všetci, ktorí ste počúvali vysielanie Rádia Patria v nedeľu 28.12.2009 o 12.30. P. Bodriová totiž po akcii urobila reportáž s účastníkmi i organizátormi večera.

K tejto akcii naša knižnica vydala aj dvojjazýčný bibliografický leták, ktorý obsahuje stručný životopis básnika (aj s ohľadom na jeho vzťahy k Slovensku) a zoznam jeho literárnej tvorby nachádzajúcej sa v Galantskej knižnici.

Podľa môjho názoru nikto neofútoval, kto strávil s nami sychravý zimný večer v knižnici.

Bc. Judita Kontárová, bibliografka

ZAÚJÍMAVOSTI ...

Práca s počítačom môže ohroziť psychické zdravie

Začiatkom apríla tohto roku sa na britských internetových stránkach objavila informácia z kruhov Britskej psychologickej spoločnosti o prieskume na vzorke 126 osôb, ktoré intenzívne pracovali s počítačmi. Výsledky tejto akcie ukázali, že takmer polovica obyvateľov Veľkej Británie, ktorí pracujú s počítačmi, trpí „záchvatmi šialenstva“. Spôsobuje ich stres vyplývajúci z charakteru tejto práce.

Až 54 % zamestnancov pracujúcich s počítačmi na ne nadáva, hreší ich a 40% dokonca tieto svoje stroje bije. Bádania tvrdia, že Britom idú na nervy väčšinou nedostatky softvéru a nedokonalosti technických zariadení. Z týchto dôvodov viac než 10% skúmaných osôb trpelo záchvatmi hnevu najmenej desať krát do mesiaca. Podľa Johna Charltona z univerzity v Boltone môžu mať zvykové reakcie v podobe nekontrolovaných záchvatov zlosti veľmi negatívne zdravotné následky. Na druhej strane umiernený hnev v podobe pokrikovania na počítač môže vlastne prospievať zdraviu.

In: Knižnica. – Roč. 10, č. 4-5 (2009), s. 66

Pripomínajú zabudnuté knihy

Webová stránka v anglickom jazyku <http://www.neglectedbooks.com> je venovaná tisíckam knižných titulov, ktoré boli buď zavrhnuté, alebo zostali nepovšimnuté, zabudnuté, prípadne nenašli čitateľskú odozvu u bežných konzumentov ani u kritikov.

Na uvedenej stránke sa nachádzajú eseje o autoroch zabudnutých diel i o knihách samotných. Uverejňujú tam aj úryvky z týchto diel, informácie o vydavateľoch a ich knižnej produkcii.

In: Knižnica. – Roč. 10, č. 1 (2009), s. 68

Čítanie kníh a výrečnosť' prezidenta Baracka Obamu

Súčasný prezident USA sa počas svojej nedávnej volebnej kampane preslávil sviežim, emotívnym a erudovaným štýlom svojich rečníckych prejavov. Pri nacvičovaní ich prednesu sa Obama údajne nechal inšpirovať vystúpeniami prezidenta A. Lincolna. Vo svojej autobiografickej knihe *Sny môjho otca* uviedol, že v mladom veku čítal nielen knihy autorov, ako boli James Baldwin, Ralph Ellison, Langston Hughes či Richard Wright, ale aj klasikov (napr. Nietzscheho alebo Sv. Augustína).

Už ako mladík veľmi rýchlo zistil, že slová dokážu veľa zmeniť. Presvedčil sa o tom ako študent, keď bojoval proti apartheidu v Južnej Afrike. Jeho pretrvávajúca záľuba v čítaní hodnotných literárnych diel mu nepochybne pomohla v úspešnej politickej kariére, počas ktorej si získaval sympatie najmä vzdelaných vrstiev americkej spoločnosti, píše Michiko Kakutani v denníku *The New York Times*.

In: Knižnica. – Roč. 10, č. 2 (2009), s. 8

BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ ...

Výročia v 1. polroku 2010

Január

1. január DEŇ VZNIKU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
24. január SVIATOK SV. FRANTIŠKA SALESKÉHO, PATRÓNA TLAČE, SPISOVATEĽOV A ŽURNALISTOV
- 2.1.1920 narodil sa ISAAC ASIMOV, americký spisovateľ
3.1.1980 narodil sa ŠTEPAN PETRVIČ ŠČIPAČOV, ruský básnik, autor lúboštnej lyriky
3.1.1955 zomrel FRAŇO KRÁL – slovenský spisovateľ medzivojnového obdobia
4.1.1960 zomrel ALBERT CAMUS, francúzsky spisovateľ, dramatik (NC 1957)
4.1.1965 zomrel THOMAS S ELIOT, anglický básnik a dramatik (NC 1948)
4.1.1785 narodil sa JACOB GRIMM, nemecký spisovateľ filológ a folklorista
6.1.1855 narodila sa ELENA MARÓTHY-ŠOLTÉSOVÁ, slovenská prozaička, publicistka
8.1.1890 narodil sa KAREL ČAPEK, český spisovateľ
10.1.1875 narodil sa FERENC MARTOS, maďarský spisovateľ
15.1.1850 narodil sa EMINESCU MIHAI, najvýznamnejší rumunský básnik
17.1.1600 narodil sa CALDERÓN DE LA BARCA, španielsky barokový dramatik
18.1.2000 zomrel JÚLIUS LENKO, slovenský básnik a prekladateľ
20.1.1930 narodil sa EGON BONDY, český prozaik, básnik a prekladateľ
21.1.1950 zomrel GEORGE ORWEL, britský spisovateľ
21.1.1875 narodil sa ZANE GREY, americký románopisec
22.1.1940 narodil sa PETER JAROŠ, slovenský prozaik
28.1.1805 zomrel CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY, maďarský osvietenec lyrik
29.1.1860 narodil sa ANTON PAVLOVIČ ČECHOV, ruský prozaik, dramatik, humorista
30.1.1885 narodila sa HANA GREGOROVÁ, slov. prozaička

Február

14. február DEŇ SVÄTÉHO VALENTÍNA
- 4.2.1820 narodila sa BOŽENA NĚMCOVÁ, česká spisovateľka
4.2.1900 narodil sa JACQUES PRÉVERT, francúzsky básnik
7.2.1885 narodil sa HARRY SINCLAIR LEWIS, americký spisovateľ (NC 1930)
8.2.1955 narodil sa JOHN GRISHAM, americký spisovateľ
8.2.1915 narodil sa RUDOLF FÁBRY, slovenský avantgardný prozaik a básnik
10.2.2005 zomrel ARTHUR MILLER, americký spisovateľ a dramatik
10.2.1890 narodil sa BORISZ PASZTERNAK, ruský spisovateľ, básnik, esejista (NC 1958)
11.2.1939 zomrela ELENA MARÓTHY-ŠOLTÉSOVÁ, slovenská prozaička a publicistka
17.2.1955 zomrel ŠTEFAN KRČMÉRY, slovenský básnik, prekladateľ, literárny kritik
18.2.1825 narodil sa JÓKAI MÓR, maďarský spisovateľ
23.2.1995 zomrel JAMES HERIOT, britský spisovateľ
26.2.1910 narodil sa ALEXANDER MATUŠKA, literárny vedec a kritik, esejista, publicista

Marec – mesiac knihy

8. marec MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŽIEN
21. marec MEDZINÁRODNÝ DEŇ BOJA ZA ODSTRÁNENIE RASOVEJ DISKRIMINÁCIE
22. marec SVETOVÝ DEŇ VODY
25. marec DEŇ ZÁPASU ZA ĽUDSKÉ PRÁVA
27. marec MEDZINÁRODNÝ DEŇ DIVADLA
27. marec DEŇ UČITEĽOV
- 1.3. 1960 zomrel FRANTIŠEK HEČKO, slovenský spisovateľ
1.3.1875 zomrel TRISTEAN CORBIÈRE, francúzsky (prekliaty) básnik
2.3.1930 zomrel DAVID HERBERT LAWRENCE, anglický spisovateľ
5.3.1755 narodil sa JOZEF IGNÁC BAJZA, slovenský osvietený básnik, satirik
7.3.1905 zomrel JÁN FRANCISCI, slovenský básnik, prozaik, prekladateľ
7.3.1975 zomrel JÁN HRUŠOVSKÝ, slovenský spisovateľ, novinár a publicista
10.3.1940 zomrel MICHAIL AFANASIEVIČ BULGAKOV, ruský prozaik a dramatik
11.3.1970 zomrel ERLE STANLEY GARDNER, americký spisovateľ
12.3.1950 zomrel HEINRICH MANN, nemecký prozaik, dramatik, esejista
12.3.1930 zomrel ALOIS JIRÁSEK, český prozaik
16.3.1940 zomrela SELMA LAGERLÖFOVÁ, švédka prozaička, (NC 1909)
16.3.1880 zomrel MATEJ HREBENDA, ľudový veršovník, propagátor nár. kultúry
16.3.1935 narodil sa PETER ŠEVČOVIČ, slovenský prozaik a dramatik
18.3.1845 narodil sa STÉPHANE MALLARMÉ, francúzsky básnik a esejista
19.3.1945 narodil sa PETER STOLIČNÝ, slovenský prozaik
19.3.1950 zomrel EDGAR RICE BURROUGHS, americký spisovateľ
22.3.1895 narodil sa BÉLA ILLÉS, Maďar. prozaik a žurnalista
24.3.1905 zomrel JULES VERNE, francúzsky spisovateľ
24.3.1785 narodil sa JÁN HOLLÝ, slovenský básnik a prekladateľ
25.3.1820 narodila sa ANNE BRONTĚOVÁ, anglická spisovateľka
26.3.1870 zomrel MICHAL MILOSLAV HODŽA, štúrovský básnik
27.3.1995 zomrela MARGITA FIGULI, slovenská prozaička, prekladateľka
29.3.1900 narodil sa JIŘÍ WOLKER, český básnik
30.3.1820 narodil sa ANDREJ SLÁDKOVIČ, slovenský básnik, prekladateľ
31.3.1855 zomrela CHARLOTE BRONTĚOVÁ, anglická spisovateľka

Apríl

2. apríl DEŇ DETSKEJ KNIHY
7. apríl SVETOVÝ DEŇ ZDRAVIA
15. apríl DEŇ NESPRÁVODLIVO STÍHANÝCH
18. apríl MEDZINÁRODNÝ DEŇ PAMIAŤOK
22. apríl DEŇ ZEME
23. apríl SVETOVÝ DEŇ KNIHY A AUTORSKÉHO PRÁVA
28. apríl SVETOVÝ DEŇ SPRIATELENÝCH MIEST

- 1.4.1975 zomrel ALEXANDER MATUŠKA, liter. vedec, kritik, esejista, publicista
 2.4.1805 narodil sa HANS CHRISTIAN ANDERSEN, dánsky spisovateľ
 2.4.1840 narodil sa ÉMILE ZOLA, francúzsky spisovateľ
 2.4.1725 narodil sa GIOVANNI GIACOMO CASANOVA, taliansky spisovateľ
 4.4.1915 narodil sa JAN DRDA, český prozaik a dramatik
 5.4.1920 narodil sa ARTHUR HAILEY, americký románopisec a dramatik
 7.4.1980 zomrela JARMILA ŠTÍTNICKÁ, slovenská spisovateľka
 7.4.1980 zomrel HENRY MILLER, americký spisovateľ
 7.4.1770 narodil sa WILLIAM WORDSWORTH, anglický básnik
 10.4.1935 narodil sa JÁN BUZÁSSY, slovenský básnik a prekladateľ
 11.4.1905 narodil sa JÓZSEF ATTILA, maďarský básnik
 11.4.1900 narodil sa SÁNDOR MÁRAI, maďarský spisovateľ, novinár
 13.4.1900 narodila sa ZUZKA ZGURIŠKA, slovenská prozaička a prekladateľka
 14.4.1825 narodil sa DANIEL MARÓTHY, štúrovský básnik
 14.4.1695 zomrel JEAN LA FONTAINE, francúzsky básnik a spisovateľ
 14.4.1930 zomrel VLADIMÍR VLADIMIROVIČ MAJAKOVSKIJ, ruský básnik
 14.4.1695 zomrel JEAN DE LA FONTAINE, francúzsky básnik a spisovateľ
 14.4.1935 narodil sa ERICH VON DÄNIKEN, švajčiarsky spisovateľ
 15.4.1980 zomrel JEAN-PAUL SARTRE, francúzsky dramatik, esejista (NC 1995)
 16.4.1830 zomrel KATONA JÓZSEF, maďarský spisovateľ
 17.4.1885 narodil sa VLADIMÍR ROY, predstaviteľ slovenskej moderny
 21.4.1910 zomrel MARK TWAIN, americký spisovateľ
 23.4.1850 zomrel WILLIAM WORDSWORTH, anglický básnik
 25.4.1920 narodil sa PETER KARVAŠ, slovenský prozaik, dramatik, fejtónista
 26.4.1910 zomrel BJÖRN SON BJÖRNSTJERNE, nórsky spisovateľ (NC 1903)
 26.4.2005 zomrel JOSEF NESVĽBA, český spisovateľ
 28.4.1960 narodil sa PETER PIŠŤANEK, slovenský spisovateľ
 29.4.1885 narodil sa EGON ERVIN KISCH, pražský nemecky píšuci spisovateľ
 29.4.1980 zomrel ALFRED HITCHOCK, autor poviedok

Máj

1. máj SVIATOK PRÁCE
 2. máj DEŇ OBETÍ HOLOKAUSTU
 3. máj MEDZINÁRODNÝ DEŇ SLOBODY TLAČE /UNESCO/
 4. máj VÝROČIE ÚMRTIA M.R.ŠTEFÁNKA
 5. máj DEŇ EURÓPY
 8. máj DEŇ VÍTAZSTVA NAD FAŠIZMOM
 9. máj DEŇ EURÓPSKEJ ÚNIE
 15. máj MEDZINÁRODNÝ DEŇ RODINY
 18. máj MEDZINÁRODNÝ DEŇ MÚZEÍ
 21. máj SVETOVÝ DEŇ KULTÚRNEHO ROZVOJA

- 4.5.1940 narodil sa ROBIN COOK, americký spisovateľ trilerov
 8.5.1880 zomrel GUSTAV FLAUBERT, francúzsky spisovateľ
 9.5.1805 zomrel FRIDRICH SCHILLER, nemecký dramatik a básnik
 13.5.1795 narodil sa PAVOL JOZEF ŠAFÁRIK, slovenský básnik, národný buditeľ
 13.5.1935 narodila sa JÁN NAVRÁTIL, autor literatúry pre deti a mládež
 17.5.1860 narodil sa MARTIN KUKUČÍN, slovenský realistický spisovateľ
 17.5.1265 narodil sa DANTE ALIGHIERI, taliansky stredoveký básnik
 18.5.1910 zomrel PAVEL BEBLAVÝ, slovenský romantický spisovateľ
 19.5.1795 zomrel JAMES BOSWELL, škótsky spisovateľ
 20.5.1940 zomrel JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ, slovenský prozaik, dramatik
 22.5.1885 zomrel VICTOR HUGO, francúzsky spisovateľ
 22.5.1905 narodil sa VILÉM ZÁVADA, český básnik
 25.5.1940 zomrel JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ, slovenský prozaik a dramatik
 25.5.1975 zomrel IVAN BUKOVČAN, slovenský dramatik a scenárista
 26.5.1900 narodil sa VÍTĚZOSLAV NEZVAL, český básnik, prozaik a dramatik
 28.5.1910 zomrel KÁLMÁN MIKSZÁTH, maďarský spisovateľ
 30.5.1960 zomrel BORIS LEONIDOVÍČ PASTERNAK, ruský spisovateľ (NC 1958)
 31.5.1970 zomrel FÁBRY ZOLTÁN, maďarský spisovateľ žijúci na Slovensku

Jún

1. jún MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ
 5. jún SVETOVÝ DEŇ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
 7. jún VÝROČIE MEMORANDA NÁRODA SLOVENSKEHO
 26. jún SVETOVÝ DEŇ BOJA PROTI DROGÁM A NEZÁKONNÉMU OBCHODU S NIMI
- 2.6.1840 narodil sa THOMAS HARDY, anglický románopisec a básnik
 5.6.1875 narodil sa STANISLAV KOSTKA NEUMANN, český básnik
 6.6.1905 narodil sa THOMAS MANN, nemecký spisovateľ (NC 1929)
 9.6.1870 zomrel CHARLES DICKENS, anglický románopisec
 10.6.1905 narodil sa FRANTIŠEK HEČKO, slovenský spisovateľ
 10.6.1880 narodila sa MARGIT KAFFKA, maďarská poetka a prozaička
 11.6.1925 narodil sa WILLIAM STYRON, americký spisovateľ
 13.6.1865 narodil sa WILLIAM BUTLER YEATS, írsky spisovateľ (NC 1923)
 13.6.1850 zomrel PAVOL PALKOVIČ, slovenský spisovateľ a kritik
 21.6.1905 narodil sa JEAN PAUL SARTRE, francúzsky dramatik, esejista (NC 1995)
 21.6.1950 narodila sa JANA BODNÁROVÁ, slovenská prozaička a poetka
 21.6.1935 narodila sa FRANCOISE SAGANOVÁ, francúzska prozaička, dramatička
 21.6.1995 zomrela KATARÍNA LAZAROVÁ, slovenská prozaička, prekladateľka
 25.6.1980 zomrel VLADIMIR VYSOCKIJ, ruský básnik
 28.6.1905 narodila sa MÁRIA RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ, slovenská spisovateľka
 29.6.1900 narodil sa ANTOINE DE SAINT EXUPÉRY, francúzsky prozaik, esejista

Plánovaná edičná činnosť

- Okres Galanta v tlači. Rok 2007. – Regionálna bibliografia
- Fotoklub Galanta v tlači (roky 2005-2010)
- Ochrana prírody v okrese Galanta (roky 1988-2008)
- Knihovnícky obzor 1/2010
- Knihovnícky obzor 2/2010